

TI IMAŠ RIJEČI ŽIVOTA VJEČNOGA

Isus uskrisuje prijatelja Lazara

Petak pred Petu korizmenu nedjelju

27. ožujka 2020.

Prvo čitanje: Ez 37,12-14

Ps 129,1-2.3-4.5-6ab-6c-8

Drugo čitanje: Rim 8,8-11

Evangelje: Iv 11,1-45

Na početku se može zapjevati prikladna korizmena pjesma nakon koje se učini znak križa. Potom jedan od lektora pročita evanđeoski tekst predstojeće nedjelje.

ČITANJE

Bijaše neki bolesnik, Lazar iz Betanije, iz sela Marije i sestre joj Marte. Marija bijaše ono pomazala Gospodina pomašću i otrla mu noge svojom kosom. Njezin dakle brat Lazar bijaše bolestan. Sestre stoga poručiše Isusu: „Gospodine, evo onaj koga ljubiš bolestan je.“

Čuvši to, Isus reče: „Ta bolest nije na smrt, nego na slavu Božju, da se po njoj proslavi Sin Božji.“ A Isus ljubljaoše Martu i njezinu sestru i Lazara. Ipak, kad je čuo za njegovu bolest, ostade još dva dana u onome mjestu gdje se nalazio. Isto nakon toga reče učenicima: „Pođimo opet u Judeju!“ Kažu mu učenici: „Učitelju, Židovi su sad tražili da te kamenuju, pa da opet ideš onamo?“ Odgovori Isus: „Nema li dan dvanaest sati? Hodi li tko danju, ne spotiče se jer vidi svjetlost ovog svijeta. Hodi li tko noću, spotiče se jer nema svjetlosti u njemu.“

To reče, a onda im dometnu: „Lazar, prijatelj naš, spava, no idem probuditi ga.“ Rekoše mu na to učenici: „Gospodine, ako spava, ozdravit će.“ No Isus to reče o njegovoj smrti, a oni pomisliše da govori o spavanju, o snu. Tada im Isus reče posve otvoreno: „Lazar je umro. Ja se radujem što ne bijah ondje, i to poradi vas – da uzvjerujete. Nego pođimo k njemu!“ Nato Toma zvani Blizanac reče suučenicima: „Hajdemo i mi da umremo s njime!“

Kada je dakle Isus stigao, nađe da je onaj već četiri dana u grobu. Betanija bijaše blizu Jeruzalema otprilike petnaest stadija. A mnogo Židova bijaše došlo tješiti Martu i Mariju zbog brata njihova. Kad Marta doču da Isus dolazi, pođe mu u susret, dok je Marija ostala u kući. Marta reče Isusu: „Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro. Ali i sada znam što god zaišteš od Boga, dat će ti.“ Kaza joj Isus: „Uskrsnut će brat tvoj!“ A Marta mu odgovori: „Znam da će uskrsnuti o uskrsnuću, u posljednji dan.“ Reče joj Isus: „Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će. I tko god živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada. Vjeruješ li ovo?“

Odgovori mu: „Da, Gospodine! Ja vjerujem da si ti Krist, Sin Božji, onaj koji dolazi na svijet!“

Rekavši to ode, zovnu svoju sestru Mariju i reče joj krišom: „Učitelj je ovdje i zove te.“ A ona, čim doču, brzo ustane i pođe k njemu. Isus još ne bijaše ušao u selo, nego je dotada bio na mjestu gdje ga je Marta susrela. Kad Židovi koji su s Marijom bili u kući i tješili je vidješe kako je brzo ustala i izišla, pođoše za njom; mišljahu da ide na grob plakati.

A kad Marija dođe onamo gdje bijaše Isus i kad ga ugleda, baci mu se k nogama govoreći: „Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro.“ Kad Isus vidje kako plače ona i Židovi koji je dopratiše, potresen u duhu i uzbuđen upita: „Kamo ste ga položili?“ Odgovoriše mu: „Gospodine, dođi i pogledaj!“ I zaplaka Isus.

Nato su Židovi govorili: „Gle, kako ga je ljubio!“ A neki između njih rekoše: „Zar on, koji je slijepcu otvorio oči, nije mogao učiniti da ovaj ne umre?“

Isus onda, ponovno potresen, pođe grobu. Bila je to pećina, a na nju navaljen kamen. Isus zapovjedi: „Odvalite kamen!“ Kaže mu pokojnikova sestra Marta: „Gospodine već zaudara. Tà četvrti je dan.“ Kaže joj Isus: „Nisam li ti rekao: budeš li vjerovala, vidjet ćeš slavu Božju?“ Odvališe dakle kamen. A Isus podiže oči i reče. „Oče, hvala ti što si me uslišao. Ja sam znao da me svagda uslišavaš; no rekoh to zbog nazočnog mnoštva: da vjeruju da si me ti poslao.“

Rekavši to povika iza glasa: „Lazare, izlazi!“ I mrtvac izide, noge mu i ruke bile povezane povojima, a lice omotano ručnikom. Nato Isus reče: „Odriješite ga i pustite neka ide!“

Tada mnogi Židovi koji bijahu došli k Mariji, kad vidješe što Isus učini, povjerovaše u nj.

Svećenik ili vjeroučitelj predstavlja sadržaj evanđeoskog ulomka kratkom katehezom, koristeći se građom primljenom od biskupijskog Pastoralnog centra.

MEDITACIJA – KATEHEZA

Vrijeme

Kada se čita ovo evanđelje često u oči upada vrijeme. – Vrijeme koje prolazi od trenutka kada Marta i Marija šalju Isusu vapaj upomoć i glas o bratovoj bolesti do trenutka kada Isus dolazi do Judeje. Četiri dana. Četiri duga dana za nekoga tko je u brizi, bojazni, pa onda i tuzi. Sestre ne traže da dođe, ali mu šalju vapaj upomoć. Mi očekujemo da Isus na prvi glas o bolesti ljubljenoga prijatelja odmah krene. Čini se, Isus namjerno čeka, odugovlači. Ostaje još dva dana. Prema tekstu, mora da je Lazar već bio mrtav dok su glasnici stigli do Isusa. Isusovo čekanje zacijelo bi uvećalo veličanstvenost samog čuda, ali ne možemo zamisliti da bi on dopustio da njegovi prijatelji tako dugo budu u žalosti za pokojnikom samo zbog toga da bi čudesno djelo koje će izvesti bilo spektakularno. Četiri dana od Lazarove smrti mogu se tumačiti u svjetlu vjerovanja prisutnog u Židova koje kaže da se duša nakon smrti pokojnika zadržava u blizini mrtvog tijela u nadi da će se vratiti u nj. No kad četvrtoga dana primijeti raspadanje, ona ga konačno napušta.

Čini se kako Ivan ovdje ipak stavlja naglasak na nešto drugo. Isusa ne pokreće nikakva izvanjska sila, nikakva nagovaranja, okolnosti, nego isključivo njegova odlučnost da čini volju Božju, volju Očevu. On djeluje tek nakon što je posve očito da je to Očeva volja. Kao i u Kani nakon Marijine molbe ili prilikom blagdana Sjenica kada ulazi u Jeruzalem. Iako ga mole njemu drage i bliske osobe, on „kreće i čini“ tek nakon što je postalo posve jasno da je ono što će učiniti u skladu s Božjom voljom – u Božje vrijeme.

U Novom se zavjetu o smrti vjernika govori kao o „snu“. Antički svijet je bio prožet strahom od smrti. Smrt je bila strašni protivnik kojega su se svi ljudi bojali i kojega nitko nije mogao pobijediti. No Isus kaže za Lazara da će se probuditi. Često se u Ivanovu evanđelju događa da slušatelji pogrešno ili metaforički tumače Isusove riječi. I sada je tako. Učenici pomišljaju na običan san. „Ozdravit će“ (usp. Iv 11,12). Možda time i otklanjaju potrebu da se pođe na opasan put. Odlazak u Judeju za Isusa predstavlja rizik jer znademo da ondje nisu povjerovali u njega. Učenici se protive, Toma računa na sigurnu smrt. U evanđelju koje smo čuli riječju „Židovi“ obično se označuju Isusovi neprijatelji. Velika je vjerojatnost da su oni koji su došli tješiti Martu i Mariju prema njima bili prijateljski naklonjeni, ali prema Isusu ipak neprijateljski. Izjavivši nakon toga da je Lazar umro, Isus iskazuje nadnaravno znanje jer glasnici su spominjali samo bolest. I Toma je ovdje onaj koji „iznenađuje“. On obično nije glasnogovornik apostola. No sada, iako pomalo sumornim rječnikom, on potiče da radije pođu umrijeti s Isusom nego da bez njega žive. „Tko ljubi svoj život, izgubit će ga. A tko mrzi svoj život na ovome svijetu, sačuvat će ga za život vječni.“ (Iv 12,26).

Čudo – vjera i nevjera

Učenici su već bili vjernici, no vjera im nije bila jaka. Vjera je nešto što treba rasti i napredovati. Uvijek ima novih dubina vjere u koje valja proniknuti, novih vrhunaca koje valja osvojiti. Lazarovo će uskrsnuće njihovoj vjeri dati sadržaj koji prethodno još nije posjedovala. Vjera će im se osnažiti.

Iako se rado tumači da Martine riječi „Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro“ (Iv 11,21) odražavaju prijekor, vjerojatnije je da su one izraz vjere („Ali i sada znam: što god zaišteš od Boga, dat će ti.“, usp. Iv 11,22) i tuge, tj. žaljenja. Uz to, mnogi komentari evanđelja drže da Martin iskaz vjere u uskrsnuće mrtvih odražava da je Isusove riječi „Uskrsnut će brat tvoj!“ (Iv 11,23) prihvatila kao uobičajenu frazu kojom se tješi uciviljene.

„Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, živjet će. I tko god živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada. Vjeruješ li ovo?“ (Iv 11,25-26). Isus tu ne kaže da će on dati uskrsnuće i život. Uskrsnuće i život toliko su usko s njime povezani da Isus kaže da on jest uskrsnuće i život. Povezivanjem uskrsnuća sa životom možda se želi uputiti na istinu da je život koji on donosi zapravo život koji obilježava ono što dolazi, novo vrijeme – vječni život. Stoga, fizička smrt više nije najvažnija. Za poganina, kao i za nevjernika, smrt može predstavljati svršetak svega. Ali za čovjeka koji vjeruje u Isusa Krista nije tako. Takav čovjek može proći kroz vrata fizičke smrti, ali on nikada neće umrijeti u punom značenju toga izraza. To nije ono vremenski udaljeno uskrsnuće na kraju vremena, kako su na nj gledali farizeji. „Općenito se dosta lako prihvaća da se ljudski život poslije smrti nastavlja na duhovan način. Ali kako vjerovati da ovo tijelo koje je tako očito smrtno može uskrsnuti na vječni život?“ (KKC 996).

„Da, Gospodine! Ja vjerujem da si ti Krist, Sin Božji, Onaj koji dolazi na svijet!“ (Iv 11,27). Marta možda i ne razumije sve što je Učitelj sada rekao, ali onoliko koliko je u stanju shvatiti ona i prihvaća. Njezina vjera nije neodređena i lakovjerna. Ona svoje pouzdanje stavlja u njega, u Učitelja. Marija čini isto. One vjeruju da Isus ima vlast nad bolesti, ali ni one, ni Židovi, ni učenici ne očekuju uskrsnuće koje će se za nekoliko trenutaka odigrati pred njihovim očima. „Zar on, koji je slijepcu otvorio oči, nije mogao učiniti da ovaj ne umre?“ (Iv 11,37).

Dva su učinka Lazarova uskrsnuća – vjera i nevjera; podvojenost – kao i uvijek kada je Isus u pitanju. U jednim se rodilo pouzdanje u Isusa i njegovo poslanje, njegovu osobu, a u drugima pitanje kako Isusu dalje onemogućiti djelovanje. Ovi drugi priznaju da se čudo dogodilo, ali ostaju tvrdih srdaca i još odlučnijeg protivljenja koje – proročki – vodi ka njegovoj smrti i uskrsnuću.

Čudo – slava Božja

„Nisam li ti rekao: budeš li vjerovala, vidjet ćeš slavu Božju?“ (Iv 11,40).

Isus ovim riječima potiče vjeru i podsjeća na konačni cilj – očitovanje Božje slave. Istinski smisao onoga što će se dogoditi može se jedino vjerom razumjeti. Čudo će vidjeti svi – i oni koji vjeruju i oni koji ne vjeruju. Ali samo će vjernici vidjeti slavu.

Isus naglas zahvaljuje Ocu radi ljudi, iskazujući time svoju ovisnost o Ocu i dajući do znanja da on izvršava poslanje, ovisan o Ocu.

Čarobnjaci bi zazivanja i čini izgovarali poluglasno i mrmljajući – Isus Lazaru zapovijeda glasno i s autoritetom. A mrtvac Lazar biva gotovo izvučen iz groba, još uvijek umotan u smrtne povoje i lica zaklonjena ubrusom. Kakav je to prizor morao biti!

Zastanimo ovdje nakratko i ostanimo u promatranju čuda i motrenju srca. Rađa li u nama vjeru ili nevjeru? Oklijevanje ili povjerenje u Učiteljevu vlast i Očev čas? Gore li nam srca nadom i žudnjom za Očevom slavom ili se još previremo?

Slijedi pobožnost križnog puta (po kraćem obliku) koja se može zaključiti molitvom:

MOLITVA

Gospodine Isuse, naš si prijatelj. Znamo da nas veoma ljubiš jer često s nama postupaš kao s tvojim prijateljima u Betaniji. Koliko te puta, u tolikim prigodama, zazivamo, a ti ne dolaziš odmah. Tvoja nas kašnjenja ostavljaju u poteškoćama. Tvoja nas kašnjenja ostavljaju umrijeti. Ali ti znaš zašto. Ti znaš što je bolje za one koje ljubiš. Sve ti stavljamo na raspolaganje kako bi nas učinio vjericima, kako bi nas doveo do zrelije vjere i neslomljive nade; kako bi nam pomogao da se poput Abrahama nadamo protiv svake nade.

Gospodine Isuse, kad zbog naše bijede budemo poput mrtvaca u raspadanju, ne daj da prestanemo vjerovati da ti sve možeš jer to želiš u snazi tvoje ljubavi i tvoje poslušnosti Ocu. Otac te uvijek uslišava jer se zbog tebe raduje.

Ti, koji si život i koji dijeliš naše svagdanje umiranje, ti ćeš nas uvijek izvoditi iz groba, iz svih grobova u koje padamo zbog slabosti naše vjere. Amen.

Svi ostaju u kratkoj šutnji kako bi primljenu evanđeosku riječ o kojoj su razmišljali i na temelju koje su molili, usvojili za vlastiti život. Potom se može dodati (osobno ili zajednički):

KONTEMPLACIJA

U pripovijesti o Lazaru i njegovu uskrsnuću Isus u nekoliko navrata traži da mu vjeruju. Traži vjeru od učenika, vjeru od Marije i Marte i vjeru okupljenih Židova. Sve što čini, čini kako bi svi oni uzvjerovali. Dopušta Lazarovu smrt, tugu sestara, raspadanje tijela, sumnje i

propitkivanja je li moglo biti drugačije. No on cijelo to vrijeme ostaje Onaj koji ima vlast, kontrolu nad situacijom, Sin koji sluša Oca i vrši njegovu volju u pravi čas.

Na kraju, Isus traži vjeru i od mene. Zna da se hrvam s mislima koje su od svijeta, satkanim od ljudskih očekivanja, raspadljivih snova i nadanja, boli i patnje koje ponekad oduzimaju dah. Zna da i sam često postavljam pitanje „Zar nisi mogao drukčije, Isuse?“, „Zar nisi mogao prije?“, „Gospodine, da si bio ovdje...“

Njegov „Lazare, izlazi!“ odzvanja mi danas u ušima i izaziva me pitanjima vezanim uz intimu moga srca: Što je moj grob? Koliko sam dugo ja u grobu, umotan u povojima, odvojen od života i svjetla, ljudi, obitelji, prijatelja?

Vjerujem li da lije suze i nada mnom, da je potresen u duhu zbog mene jer me ljubi i stoji pred mojim grobom spreman izgovoriti „izlazi“? Mogu li izgovoriti zajedno s Martom: „Ja vjerujem da si ti Krist, Sin Božji, Onaj koji dolazi na svijet!“ (Iv 11,27)?

Vjerujem li da će moji pokojni uskrsnuti o uskrsnuću, u posljednji dan? Da će biti preobraženi, u zajedništvu s Kristom?

Vjerujem li da je Isus onaj koji ima vlast? Koji svaku smrt može snagom svoje riječi i uskrsnuća učiniti proslavom Boga Oca? Čujem kako mi kaže: „Idi u miru i vjeruj!“

Svećenik ili vjeroučitelj na kraju daje nekoliko poticaja za ostvarivanje evanđeoskih zahtjeva u predstojećem tjednu:

AKCIJA

Vrijeme: dopusti Bogu da tvoj sadašnji problem riješi na svoj način. Umjesto prigovora ili kuknjave izgovori kratku molitvu pouzdanja. Budi strpljiv!

Čudo – vjera i nevjera: povjeruj Isusu da on sadašnju situaciju može izvesti na dobro dok ti činiš neko malo dobro ondje gdje se trenutno nalaziš.

Čudo – slava Božja: svaki dan zahvali Gospodinu za neko dobro koje si prepoznao u svom životu.

Materijale pripremili:

vjeroučitelji Nikolina Pavlović i Nikola Bernat,

vlč. Marijan Pavelić, biskupijski povjerenik za medije.